

خاورمیانه باید از جنگ اتمی مصون بماند

تصویب قطعنامه پیشنهادی ایران دالر بر غیر اتمی کردن خاورمیانه در دست و

نهمین دوره مجمع عمومی و سوابق تاریخی آن

در تاریخ ۱۱ دسامبر ۱۹۷۴ خیر گزاردها اطلاع دادند که مجمع عمومی سازمان ملل با ۱۲۰ رای موافق و بدون رای مخالف، یادو رایسمتتتت اسرائیل و بیرمانی پیشنهاد ایران و مصر را دائر بر غیر اتمی کردن خاورمیانه به تصویب رسانید. نمایندگان عراق، لیبی و عربستان سعودی که در این منطقه واقفند و نمایندگان کشورهای غیر منطقه‌ای آلبانی، گابون، مالاوی و جزایر مالادیو هنگام اخذ رای غایب بودند.

نمایندگان تمام کشورهای دیگر عضو سازمان ملل که نمایندگان چین، اتحاد شوروی فرانسه، هند و انگلستان نیز از آنجمله بودند. از قطعنامه نامبرده پشتیبانی کردند. در این مقاله به ذکر سوابق امر و محتوای قطعنامه و آثار آن میپردازیم:

مقدمه :

محتوای این قطعنامه در جهت اجرای خلع سلاح عمومی است که اصول آن در منشور ملل متحد پیش بینی شده، توضیح آنکه موضوع خلع سلاح مورد نظر واضعین منشور ملل متحد بوده و ماده ۲۶ منشور مقرر داشته که بمنظور کمک به استقرار و حفظ صلح و امنیت بین المللی از طریق بکار بردن تدابیری جهت صرف حداقل منابع انسانی و اقتصادی جهان برای تسلیحات، شورای امنیت مکلف است با کمک ستاد نظامی مذکور در ماده ۴۷ طرح‌هایی برای وضع اصولی پیرامون تنظیم تسلیحات تهیه نموده و تسلیم کشورهای عضو سازمان ملل متحد نماید. در ماده ۱۱ منشور نیز پیش بینی شده که مجمع عمومی اصول همکاری بین المللی را پیرامون حفظ و نگاهداری صلح و امنیت بین المللی که شامل اصول ناظر به خلع سلاح و تنظیم تسلیحات خواهد بود مورد بحث قرار داده و میتواند توصیه‌هایی به کشورهای عضو در این زمینه بنماید.

از آنجائیکه کمیته ستاد پیش بینی شده در ماده ۲۶ به مناسبت اختلاف نظر بین کشورهای عضو دائم شورای امنیت نتوانست در زمینه وظایفی که بر عهده داشت اقدام مثبتی نماید شورای امنیت

هم توفیقی در امر خلع سلاح نیافت. سپس کمیته‌ها و کمیسیون‌های مختلفی پیرامون این امر تشکیل شد که نتیجه کار آنها نیز موفقیت آمیز نبود تا در سال ۱۹۶۱ کمیسیون هیجده گانه خلع سلاح تشکیل گردید که ابتدا به تعداد اعضای آن افزوده شد و به ۲۶ کشور رسید. در ماه گذشته مجمع عمومی تصویب نمود که دولت ایران و چهار کشور دیگر به کمیته خلع سلاح افزوده شوند. بدیهی است سیاست مستقل ملی ایران و قدرت سیاسی، اقتصادی و نظامی کشور ما که قاعدتاً در مسئولیت حفظ صلح و امنیت بین‌المللی در منطقه به نحو موثری مشارکت داشته باشد در این انتخاب موثر بوده است.

سازمان ملل متحد در بادی امر نظر داشت به تنظیم مقرراتی پیرامون خلع سلاح عمومی و جامع پیرا دزد که توأم با کنترل بین‌المللی موثر نیز باشد و هم‌اکنون نیز این هدف کلی دنبال می‌شود و نظر این است که سرانجام کنفرانس جهانی خلع سلاح تشکیل شود تا شاید بتواند تصمیمات جامعی در این باره اتخاذ کند.

در اوایل دهه ۱۹۶۰ این مسئله بطور کلی مطرح گردید که آیا برای امر خلع سلاح عمومی و جامع باید اولویت شناخت و یا با توجه به مشکلات موجود عملی تر آن است که قبل از حصول شرایط لازم برای تحقق بخشیدن به این هدف به تنظیم قراردادهایی ناظر به پاره‌ای از مسائل خلع سلاح که حصول توافق نسبت به آن آسان تر است پرداخت. سرانجام نظر دوم مورد موافقت قرار گرفت و به تنظیم قراردادهایی راجع به مسائل جنبی خلع سلاح در محدوده سازمان ملل متحد و یا خارج از آن مبادرت گردید. که میتوان از آن جمله به قراردادهای و تصمیمات زیر اشاره نمود:

۱- موافقتنامه متوقف کردن آزمایش‌های اتمی در جو و ماوراء جو وزیر دریا منسوخ
در سال ۱۹۶۲

۲- معاهده ناظر به اسولی که میباید در مورد اکتشاف و استفاده از ماوراء فضا رعایت
شود. منعقد در سال ۱۹۶۷

۳- معاهده مربوط به تحریم جنگ افزار اتمی در امریکای لاتین منعقد در سال ۱۹۶۷

۴- معاهده ناظر به عدم گسترش سلاح اتمی منعقد در سال ۱۹۶۸

۵- معاهده ناظر به تحریم قراردادن سلاح‌های هسته‌ای و یا سلاح‌های دیگر اتمام
جمعی در بستر و یاد در زیر آب دریاها و اقیانوس‌ها منعقد در سال ۱۹۷۱

۶- موافقتنامه ناظر به کاهش خطر بروز جنگ اتمی بین ایالات متحده امریکا و شوروی منعقد
سال ۱۹۷۱ و سپس موافقتنامه‌های سالت SALT منعقد در سال ۱۹۷۲ (که پیش‌بینی می‌شود که
موافقتنامه دیگری نیز در این زمینه بر اساس مذاکرات «ولادی وستوک» بین جرالدفورد و
برژنف بزودی تنظیم شود.)

۷- قرارداد ناظر به تحریم، تولید و ذخیره کردن سلاح‌های بیولوژیک و سمی منسوخ
در سال ۱۹۷۲

قطعنامه‌هایی نیز در این زمینه از طرف مجمع عمومی به تصویب رسیده که هنوز بصورت
قرارداد در نیامده و از آن جمله میتوان قطعنامه اخیر مصوب مجمع عمومی راجع به غیر اتمی کردن
خاورمیانه را نام برد.

نتایج قرارداد منع گسترش سلاحهای اتمی

بلوریکه گفته شد یکی از قرارداد هائی که در سال ۱۹۶۸ پیرامون امور جنبی خلع سلاح منعگردید قرارداد منع اشاعه (گسترش) سلاحهای اتمی است. نکته قابل توجه این است که کشورهای اتمی همواره به مخاطرات ناشی از گسترش سلاحهای اتمی توجه داشته و سعی مینمودند تا کمک هائی که به متفقین خود مینمایند به نحوی شامل سلاحهای اتمی نگردد و از مبادله اطلاعات در این زمینه خود داری مینمودند. زیرا خود متوجه این خطر بودند که در صورتیکه بر تعداد کشور های اتمی افزوده شود بهیچنیت دولتهائی مانند هند و اسرائیل نیز درصدد تحصیل سلاح اتمی برآیند و آنوقت پاکستان و جمهوری متحده عرب نیز طبیعتاً تلاشهایی برای وارد شدن در باشگاه اتمی خواهند کرد. از اینرو در سالهای ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ مخاطرات ناشی از اشاعه سلاحهای اتمی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح گردید و بحث در اینباره در کمیته هیجده گانه خلع سلاح و مجمع عمومی ادامه یافت. کشورهای غیر اتمی نیز پیشنهاداتی نمودند تا حقوق آنها نیز منظور گردد، تا سرانجام طرح مبادعه ای در این زمینه مورد تأیید قرار گرفت و در اول ماه ژوئیه ۱۹۶۸ به امضاء رسید، در ماده اول معاهده مزبور دولتهای متعهد شدند که از واگذاری مستقیم و یا غیر مستقیم سلاحهای هسته ای خود داری کنند و به هیچ نحو هیچیک از دولی را که فاقد سلاحهای هسته ای میباشد در استفاد و یا تحصیل این قبیل سلاحها کمک و تشویق نمایند. بموجب ماده دوم دولی که فاقد سلاحهای هسته ای هستند متعهد میشوند که بنحو مستقیم یا غیر مستقیم از دریافت سلاحهای هسته ای خود داری کنند در عین حال در این قرارداد حق هر یک از دول امضاء کننده پیمان در راه توسعه تحقیقات و تولید و بهره برداری از نیروی اتمی برای مقاصد صلحجویانه تأکید شده است. بموجب ماده هفتم هر یک از گروه کشورها حق دارند پیمانهای منطقه ای به منظور اطمینان از فارغ بودن سرزمین آنها از سلاحهای هسته ای منعقد نمایند.

در خلال این احوال کشورهای فاقد سلاح اتمی هم بایکدیگر تماس گرفتند و سرانجام به منظور حفظ منافع خود در سال ۱۹۶۸ طرح قسطنطنیه ای را به مجمع عمومی پیشنهاد کردند که اصول آن نظرات در بیست و ششمین دوره مجمع عمومی مورد تأیید قرار گرفت.

کشورهای واقع در گروه های منطقه ای بفرگ افتادند که برای غیر اتمی کردن مناطق مربوط به خود دست به اقدامات مثبتی بزنند که اینک در سال ۱۹۶۵ مجمع عمومی ضمن قسطنطنیه ای توصیه نمود که کشورها را دعوت میکند تا افریقا را منطقه ای فارغ از نیروی هسته ای بشناسند و از هر گونه تهدید و بکار بردن سلاح اتمی و یا آزمایش و یاد دریافت این قبیل جنگ افزارها خود داری نمایند. در سال ۱۹۶۳ مجمع عمومی غیر اتمی کردن امریکای لاتین را با خوشوقتی تلتی نمود و توصیه کرد که کشورهای امریکای لاتین تدابیر لازم را در این باره اتخاذ نمایند. مذاکرات درباره انعقاد مبادعه ای مبنی بر غیر اتمی کردن امریکای لاتین به نتیجه مثبت رسید و در ۱۴ فوریه ۱۹۶۷ معاهده ای تحت عنوان تحریم سلاحهای اتمی در امریکای لاتین در شهر مکزیک به امضاء رسید.

از آنچه که گذشت میتوان به این نتیجه رسید که اساس غیر اتمی کردن مناطق مختلف

جهان در قرارداد ۱۹۶۸ که ناظر به منع گسترش سلاحهای اتمی است پیشبینی شده است و تسویبقلمنامه اخیر مجمع عمومی مبتنی بر غیر اتمی شناختن منطقه خاورمیانه نیز در همین جهت است و از آنجائیکه قلمنامه مجمع عمومی جنبه توصیه دارد در عین حال که این توصیه دارای قدرت اخلاقی فراوانی است لازم است که کشورهای واقع در منطقه بعداً قراردادی در این زمینه بین یکدیگر منعقد نمایند تا از اعتبار قانونی برخوردار شود.

سوابق غیر اتمی کردن خاورمیانه

حال به ذکر سوابق مربوط به غیر اتمی کردن منطقه خاورمیانه میپردازیم در تاریخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۷۴ دبیرکل سازمان ملل متحد ضمن یادداشت شماره A9693Add.3 متذکر شد که در تاریخ ۱۶ سپتامبر ۱۹۷۴ نماینده دائمی ایران با ارسال متن پیام شاهنشاه آریامهر پیرامون غیر اتمی شناختن خاورمیانه (۱) تقاضا کرده است که متن آن بین کلیه نمایندگان توزیع شود. قبلاً نیز نمایندگی ایران در تاریخ ۱۵ ژوئیه تقاضا کرده بود که موضوع برقراری منطقه غیر اتمی در خاورمیانه در دستور مجمع عمومی درج گردد. در تاریخ ۲۲ اوت ۱۹۷۴ دولتین ایران و مصر مشترکاً ضمن سند شماره A19693Add.2 تقاضای درج موضوع را در دستور بیست و نهمین دوره مجمع عمومی نمودند.

ضمن یادداشت ضمیمه که از طرف نمایندگی دولت شاهنشاهی به دبیر کل ارسال شده بود این نکته یادآوری شده از آنجائیکه تحکیم صلح و امنیت بین المللی هدف اساسی سیاست خارجی ایران میباشد دولت شاهنشاهی از هر فرصتی برای تحکیم مبانی صلح در سطح منطقه‌ای و جهانی استفاده کرده است. از اینرو شاهنشاه ایران فکر برقراری يك حوزه غیر اتمی را در منطقه خاور میانه چند سال پیش عنوان نمودند و در تابستان سال ۱۹۷۰ ضمن دیدار رسمی که از کشور رومانی بعمل آوردند نظر خود را تکرار فرمودند.

وزیر خارجه ایران نیز در بیست و هشتمین دوره مجمع عمومی در ماه سپتامبر ۱۹۷۱ بدین نکته ضمن بیانات خود اشاره کرد. لیکن در آن موقع با توجه بطرح رشد اجتماعی، اقتصادی و تکنولوژی کشورهای منطقه این مسئله فوریت خاصی را در بر نداشت. مع الوصف تحولاتی که در این زمینه رخ داده و دسترسی کشورها به تکنولوژی هسته‌ای به خطر گسترش سلاحهای هسته‌ای افزوده و علی‌شدن اصل عدم گسترش سلاح هسته‌ای را به مخاطره انداخته و این خود به مسئله فوریت بیشتری میدهد.

جهت مزبور موجب شد که شاهنشاه آریامهر پیشنهاد خود را درباره غیر اتمی کردن منطقه خاورمیانه در مصاحبه‌ای که در کشور فرانسه بعمل آوردند تکرار بفرمایند و این امر دولت شاهنشاهی را بر آن داشت که در خواست درج مسئله را در دستور بیست و نهمین دوره مجمع عمومی بنماید.

در یادداشت هیئت نمایندگی ایران سپس به جهات دیگری که دولت شاهنشاهی را به تقاضای درج این موضوع واداشته اشاره گردیده و متذکر شده‌اند از آنجائیکه خلع سلاح عمومی و جامع

توأم با کنترل بین‌المللی موثر که هدف اساسی است فعلا تحقق‌پذیر نیست، باید به اتخاذ تدابیری که عملی‌تر بنظر می‌رسد مبادرت نمود. امر خلع سلاح باید مرحله به مرحله اجرا شود و برقراری مناطق غیر اتمی گامی در راه تحقق بخشیدن به اندیشه خلع سلاح عمومی و جامع خواهد بود. بلاوجه این نکته اشاره گردیده که فقط انعقاد معاهده‌ای که شامل تدابیری برای نظارت در امر خلع سلاح از جمله نیروی هسته‌ای باشد مارا به نتایج مثبت خواهد رساند.

در یادداشت ایران سپس اضافه شده که به‌زعم دولت ایران از آنجا که مجمع عمومی ملل متحد مناسب‌ترین دستگاه برای طرح چنین پیشنهادی است و از آنجا که تصمیم مجمع عمومی در راه انعقاد چنین قراردادی با استقرار صلح کمک خواهد کرد و تشنج بین‌المللی را به‌ویژه در منطقه خواهد کاست انعقاد معاهده‌ای بر اساس فصل ۸ منشور ملل متحد و ماده ۷ معاهده پیرامون عدم اشاعه (گسترش) نیروهای هسته‌ای گام مهمی در جهت کاهش خطر جنگ هسته‌ای و مسابقه تسلیحاتی بشمار می‌رود.

پس این نکته نیز یادآوری شده که دولت شاهنشاهی امیدوار است که مجمع عمومی در بیست و نهمین دوره خود چنین پیشنهادی را تأیید نماید و به دولت‌های واقع در منطقه و همچنین قدرت‌های اتمی توصیه نماید که تدابیر لازم را در این زمینه اتخاذ کنند و به مجمع عمومی گزارش دهند.

در یادداشت هیئت نمایندگی ایران همچنین تأکید شده است که دولت شاهنشاهی کاملا آگاه است که به مرحله اجرا رسیدن چنین پیشنهادی مستلزم بررسی جوانب سیاسی، جغرافیایی و ملاحظات دیگری است و همچنین امکانات عملی و اداری که با بسیاری از مسائل بفرنج توأم است باید مورد بررسی واقع شود. در عین حال بفرنج بودن این قبیل مسائل نباید کشورهای واقع در منطقه و سازمان ملل را از اقدام برای حل آنها منصرف کند، و این نکته تأکید گردیده که دلیل عمده طرح چنین پیشنهادی اجتناب از رودر روی شدن اتمی است. گذشته از این ساختن سلاح اتمی در اقتصاد کشورهای منطقه نیز اثر نامطلوبی خواهد گذاشت.

در یادداشت نامبرده این نکته نیز آمده است که دولت شاهنشاهی می‌خواهد معاهده‌ای در این باره منعقد شود که نه تنها کشورهای واقع در منطقه به آن ملحق شوند بلکه از پشتیبانی کشورهای اتمی نیز برخوردار گردند و باید این امر هر چه زودتر تحقق پذیرد و اجرای آن باید تحت کنترل و تضمین قرار گیرد و سپس به ذکر آثار انعقاد چنین معاهده‌ای در سطح جهانی و منطقه‌ای مبادرت شده است

اصولی که بنظر دولت ایران باید در قرارداد غیر اتمی کردن

خاورمیانه پیش‌بینی شود

طی این یادداشت حتی به مندرجات اصولی که باید در چنین معاهده‌ای گنجانیده شود نیز اشاره گردیده است. از جمله اینکه امضاء کنندگان معاهده متعهد میشوند که مواد هسته‌ای مربوطه را که در حوزه خود دارند فقط برای مقاصد صلح‌جویانه مورد استفاده قرار دهند و در سرزمین‌های خود ازره گونه آزمایش و یا استفاده و یا ساختن و تولید یا بدست آوردن هر گونه سلاح اتمی

بطور مستقیم یا غیر مستقیم یا به ترتیب دیگر خود داری کنند. دریافت، ذخیره کردن، ایجاد و گسترش و بهر صورت در اختیار داشتن سلاح‌های اتمی باید ممنوع تلقی شود. علاوه باید تسریعی از سلاح اتمی بشود که جای ابهام باقی نماند. از این گذشته باید امضاء کنندگان رسماً از یکبار بردن یا تهدید سلاح‌های هسته‌ای خود داری نمایند این نکته نیز ذکر شده که مقرراتی باید پیش‌بینی شود که به چه ترتیب با موسسه بین‌المللی نیروی اتم میبایستی مذاکره و توافق نمود تا اجرای تعهدات ناشی از معاهده تضمین گردد علاوه سرزمین‌هایی که مشمول این معاهده هستند باید تصریح شود و مقرراتی نیز برای استفاده صلح‌جویانه از نیروی هسته‌ای برای پیشبرد اجتماعی و اقتصادی باید پیش‌بینی گردد، بمنظور توافق برای متوقف کردن هر گونه تولید و نابود کردن ذخایر موجود دست‌افزارهای جنگی هسته‌ای تحت نظارت بین‌المللی موثر میبایستی مقرراتی پیش‌بینی شود. از این گذشته میبایستی پیش‌بینی کرد در صورت عدم رعایت مقررات این معاهده چه تدابیری در جهت ضمانت اجرای آن اتخاذ خواهد شد. در قسمت دیگری پیشنهاداتی نیز درباره تضمین تعهدات ناشی از قرارداد پیش‌بینی شده است.

محتوای قطعنامه مصوب مجمع عمومی

حال به بحث در محتوای قطعنامه مصوب مجمع عمومی ناظر به غیر اتمی کردن منطقه خاورمیانه میپردازیم.

در مقدمه قطعنامه متن پیام شاهنشاه آریامهر مورخ ۱۶ سپتامبر درباره لزوم برقراری منطقه غیر اتمی در خاورمیانه یادآوری گردیده است. لزوم تشدید استقرار صلح و امنیت بین‌المللی در سطح جهانی و منطقه‌ای و همچنین ضرورت تحریم و جلوگیری از گسترش بیشتر سلاح‌های اتمی پیش‌بینی شده است. این نکته نیز یادآوری شده که استقرار مناطق غیر اتمی در صورتیکه توأم با تدابیری بمنظور تضمین آن باشد به خلع سلاح هسته‌ای و هدف اساسی خلع سلاح عمومی و جامع توأم با کنترل بین‌المللی موثر کمک خواهد کرد.

علاوه به قطعنامه‌ای که توسط شورای اتحادیه کشورهای عربی در ششمین دور اجلاس (اول تا چهارم سپتامبر ۱۹۷۴) در این باره به تصویب رسیده اشاره گردیده است.

وضع سیاسی خاص منطقه خاورمیانه که توأم با مخاطرات فراوان است و این نکته که وجود سلاح هسته‌ای در این منطقه این مخاطرات را تشدید میکند مورد توجه واقع شده است. به اعلامیه غیر اتمی کردن قاره آفریقا نیز که در سال ۱۹۶۴ توسط سازمان وحدت آفریقا صادر شده اشاره گردیده است و از انعقاد قرارداد ۱۹۶۷ ناظر بر غیر اتمی کردن امریکای لاتین و همچنین نتایج قطعنامه کنفرانس کشورهای غیر اتمی ۲۹ ماه اوت ۱۹۶۸ یاد شده است و به هدف‌های معاهده عدم گسترش سلاح‌های اتمی مورخ ۱۹۶۸ توجه خاص مبذول گردیده و لزوم الحاق به قرارداد مزبور نیز که از طرف مجمع عمومی خاطر نشان شده تاکید گردیده است.

پس از ذکر مقدمات مزبور در قسمت اصلی قطعنامه مراتب زیر عنوان گردیده است:

مجمع عمومی:

۱- اندیشه تاسیس منطقه غیر اتمی در خاورمیانه را مستنید.

۲- معتقد است که برای پیشرفت و گسترش فکر تاسیس منطقه غیر اتمی در خاورمیانه ضرورت قطعی

برده تمام کشورهای واقع در منطقه فوراً تصمیم قاطع خود را در مورد خودداری درجه نبه از تولید آزمایشی ایست آوردن و یا بهر نحو دیگر در اختیار گرفتن اسلحه اتمی اعلام دارند.

۳. از کشورهای مربوطه در منطقه میخواهد که قرارداد مربوط به گسترش اسلحه اتمی را امضاء کنند. ۴. امیدوار است که تمام کشورها و بخصوص کشورهای دارای سلاح اتمی با همکاری کامل به تحقق بخشیدن هدفهای این قطعنامه بطور موثر کمک کنند.

۵. از هر یک از طرفین قضا می کنند که نظرات کشورهای مربوطه را نسبت به اجرای قطعنامه بخصوص در مورد بندهای ۲ و ۳ استفسار کرده و نتیجه را هر چه زودتر به شورای امنیت و سپس به سرانین اجلاس مجمع عمومی گزارش نماید.

بطوریکه قبلاً گفته شد نسبت به این قطعنامه دو کشور اسرائیل و برمه رای ممتنع دادند. رای ممتنع کشور اسرائیل غیر منتظره نبود زیرا اسرائیل به قرارداد منع گسترش سلاحهای اتمی مورخ سال ۱۹۶۸ نیز ملحق نگردیده است. بعلاوه چند روز پیش رئیس جمهور اسرائیل تلویحاً کشورهای متخاصم را به این تعبیر که آن کشور قادر است سلاح اتمی تولید نماید تهدید نمود. هر چند در تاریخ سیزدهم دسامبر نخست وزیر اسرائیل ضمن بیاناتی متذکر شده که اسرائیل قصد ندارد به تولید سلاح اتمی دست بزند.

نکته دیگر آنکه نماینده اسرائیل در مجمع عمومی اخیر متذکر شد که مسائل مربوط به غیر اتمی کردن خاورمیانه را تنها میتوان در کنفرانسی با شرکت تمام کشورهای ذینفع بررسی و حل کرد. بعلاوه گفته میشود که اگر اسرائیل در صورت روی دادن جنگ دیگری در خاورمیانه از موثر واقع شدن سلاحهای عادی مایوس شود به استعمال سلاح اتمی مبادرت خواهد نمود. در این صورت با نهایت تأسف باید گفت که آثار جنگ اتمی در کشورهای مبنی محدود نخواهد شد بلکه خواه ناخواه بروز جنگ اتمی در سطح جهانی غیر قابل اجتناب خواهد گردید. قدر مسلم این است که اسرائیل بدین ترتیب میخواهد با تهدید بکار بردن سلاحهای اتمی به پیشبرد نظرات خود کمک کند. در حال از آنجائیکه دولت مصر که تنها دولت عربی خاورمیانه است که میتواند به سلاح اتمی دست یابد نیز از جمله امضاء کنندگان این قطعنامه میباشد روش اسرائیل موجب میانه از خود نشان داده است. بیجهت نیست که گفته میشود در صورتیکه اسرائیل نتواند با توانالی خود حریف را منکوب کند مانند سامسون دست به تخریب معبد خواهد زد تا هم دشمنان و هم خود او نابود شوند! (۱)

اکنون این سؤال مطرح میشود که چرا دولت بیرمانی رای ممتنع داد؟ بنظر میرسد این

اسمجله «نوسانتیست» انگلستان، در آخرین شماره خود ضمن مقاله ای بقلم یکی از نویسندگانش بنام نیکلاس والر که اخیراً از خاورمیانه دیدن کرده مینویسد اسرائیل هم اکنون در حدود نیم دوچین بمب اتمی که برقا تقویمها بوار شده اند در اختیار دارد. این هواپیما ها بطور منفرد در اطراف اسرائیل پراکنده اند و هدف های مهم حملات اتمی احتمالی اسرائیل را آسوان - قاهره - اسکندریه - کانال سوئز - دمشق و عمان تشکیل خواهند داد.

والثری در پایان نوشته است که اسرائیل شاید روزی خود را به اندازه ای در خطر ببیند که چاره ای جز اعلان کردن رسمی موجودیت سلاح های اتمی در این کشور نداشته باشد.

تصمیم بموازات رای‌ممنعی که آن کشور در موقع تصویب پیشنهاد پاکستان دائر بر غیر اتمی در منطقه جنوب آسیا داده بود گرفته شده است. پیشنهاد پاکستان با اکثریت ۹۶ رای موافق رای‌ممنوع و ۲ رای مخالف هند و یونان تصویب گردید. این نکته نیز قابل توجه است که تا پایان سال ۱۹۷۲ که نگارنده اطلاع از آن دارد بی‌زمانی بقرارداد منع گسترش سلاح اتمی ملحق نشده بود.

هنگام اخذ رای راجع به قطعنامه مربوط به خاورمیانه نمایندگان عراق و لیبی و عرب سعودی از جلسه خارج شدند. علت این عمل روشن نیست ولی ممکن است لاقابل عراق و نحو استهاند غیر مستقیم در امری که سرانجام باید بسورت قراردادی بین کشورهای قاحبه آنجمله اسرائیل بستمیشود شرکت نمایند.

در هر حال بطوریکه قبلا نیز یادآوری شد، بر دبیر کل است که بر اساس قطعنامه کشورهای واقع در منطقه را استفسار کند و نتیجه را به شورای امنیت و سپس به مجمع بگزارش نماید و بدیهی است که تحولات بعدی بحران خاورمیانه در نحوه پاسخ‌هایی که خواهد شد اثر خواهد گذاشت.

در صورتیکه وضع نه‌جنگ نه‌صلح قبل از پایان دوره ششماهه دوم ماموریت نیروهای صلح ملل متحد پایان نیابد و کنفرانس ژنو برای استقرار صلح در خاورمیانه عربی تشکیل نگیرد نظر میرسد که نه تنها پاسخ‌های کشورهای متخاصم به دبیر کل مثبت نخواهد بود بلکه برداشته دیگری در خاورمیانه متاسفانه اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

نتیجه

بنابر آنچه گفته شد میتوان نتیجه گرفت که انعقاد قرارداد غیر اتمی کردن منطقه خاورمیانه که هدف اساسی دولت شاهنشاهی است مستلزم یک سلسله اقدامات سیاسی است که باز مسئله خاورمیانه پیوندمستقیم دارد. مع الوصف صدور قطعنامه توسط مجمع عمومی پیرامون امر فی نفسه دارای آثار معنوی و اخلاقی مهمی است و هیچ کشوری نمی‌تواند بدون جرم کردن افکار عمومی جهانی در جهت مخالف مفاد این قطعنامه اقدام کند.